

vpl. Pyhäjärvi

Keskiviikko 21. syyskuuta 2016

Pyhäjärveläisyyden vaalija – Karjalan puolustaja

N:o 9 61. vuosikerta

Vernitsan- Sortanlahden kyläkirja vihdoinkin valmiina

Jo 1990-lopulla alkoi valmistelu tarkoituksella saada oma kyläkirja Vernitsasta ja matkan varrella mukaan tuli luontevasti myös Sortanlahti.

Kirja julkistamistilaisuutta

juhlistettiin lähes sadan hengen voimalla Ikaalisissa. Tilaisuuden järjestäjät yllättänyt väkimäärä kertoo, että teos oli todella odotettu.

SIVUT 6-7

Kirjatyöryhmäläisiä: Pirkko Haavisto, Kalevi Härmäläinen, Marja-Terttu Härmäläinen, Pentti Lappalainen, Marja-Leena Äijö, Samuli Björklind, ja Lea Jokinen. Kuvasta puuttuvat Kirsi-Marja ja Matti Humala. Kuva: Yrjö S. Kaasalainen.

Pertti Hakanen Edus- kunnan Karjala- kerhon johtoon

Pertti Hakaselle Sastamasta tuli jälleen uusi luottamustehtävä.

SIVU 2

Pitäjäyhteisöillä taas hyvä matka

Upeat kirkot Kizhin saarella olivat matkan kohokohta. Vasemmalla Kristuksen kirkastuksen kirkko (ns. kesäkirkko) v:lta 1714, kellotapuli 1800-luvulta ja Jumalansynnyttäjän suojeleksen kirkko (ns. talvikirkko) vuodelta 1764.

Suvannon seudun pitäjäyhteisöjen matka ei tänä vuonna suuntautunut Suvannon seudulle, vaan muualle Karjalaan.

Kaikki kohteet, joihin tustuimme, liittyivät vahvasti tavalla tai toisella suomalaisten ja suomensukuisten historiaan reitillä

Sortavala – Petroskoi – Pietari 2. – 6.8.2016.

SIVU 3

21. syyskuuta 2016

Syksyn suuntaan

Vaikka kesäisiä päiviä tätä kirjoitellessa vietettiin, syksy on lähellä, almanakan mukaan jo menossa. Tulee mieleen naapurin Matti-isännän toteamus saman savisen peltoaukeaman toisesta päästä aikanaan: "Pellost se pittää katsuo millo sin männää, eikä almanakast".

Eteenpäin mennään, mutta taakse voidaan väiillä katsella. Tämä oli mukava kesä. Itsellekin, mutta koska tämä on pitäjälehdessä kirjoitus, tarkastellaan asiaa säätiömme kannalta. Juhannuksen alla toteutettiin Pyhäjärvellä kellotapulin aitoprojekti päätökseen, kuten on edellisissä lehdissä kerrottu. Järvenpäässä vietettiin mainiot Pyhäjärvi-juhlat. Suvannon seudun säätiöiden kanssa kierrettiin Laatokka. Sillä retkellä olin minäkin, ja Karjala-käsitys laajeni suuresti.

Mutta Vpl. Pyhäjärvi-säätiön suhteen tapahtui vielä muutakin. Edellisen lehden pääkirjoituksessa Markku Pärssinen kertoi Säätiön hallituksen ja hallintoneuvoston kesätapahtumasta elokuussa. Selvitys oli kattava eikä täydennettävää ole.

Kun Pertti Hakasen ideoi tällaista kesätapahtumaa, innostuin kovasti, mutta arvelin kevyemmän kesätapahtuman riittävän. Ajattelin, että jonkinlainen yhteinen, kiireetön ideointipäivä olisi todella tarpeen. Vähän arastelin, kun alettiin oikein virallista sääntömuutoksen ensimmäistä kokousta ehdottamaan. Myönnän olleeni väärässä. Hyvin kaikki menikin. Ensi kevään kokouksessa säätiön hallintoneuvosto saa päivitettyä sääntöjään ajan tasalle. Mitään radikaalia ei tarvitse tehdä. Toiminnan kulmakiviä ei käydä siirtelemään yhtään. Säätiön hallinnossa tapahtuu muutoksia jonkun verran joka vuosi. Lisäksi, täysi-istuntoa ei saatu aikaiseksi nytkään. Näistäkin syistä olisi toivottavaa, että hallinnon kesätapaaminen tulisi tavaksi.

Yksi toiminnan kulmakivi on vuosittainen Pyhäjärvi-juhla. Ensi kesänä on tavoitteena mennä Pyhäjärvelle kihuja pitämään. Moni on ollut tästä mahdollisuudesta kiinnostunut. Neuvottelut ja valmistelut jatkuvat.

Kun sitä Laatokkaa kierrettiin, todettiin tavallisten ihmisten viettävän melko rauhallista elämää. Tiet olivat hyvässä kunnossa, Vienankarjalan maisemat juuri niin kauniita kuin on lehdissä ja kirjoissa nähty. Toivon, että kanssakäyminen kehittyisi ja jos on normalisoiminen tarvetta, asioita korjattaisiin. Mielestäni on pieniä merkkejäkin, että ruflan nykykurssiin ollaan tottumassa ja matkailu kehittyi jälleen molempiin suuntiin. Meillä on oikeus todeta omat kokemuksemme historiasta, ja selvästi saamme mielipiteemme ilmaista. Mutta Suomessa on sellaisiakin, jotka räksyttävät kaikista Venäjän puutteista asiattomuuksiin saakka.

Kun valmistelimme omia juhliamme, on tavoitteena ollut asiallinen neuvottelu ja yhteistoiminta. Silloin lopputulos on paras mahdollinen.

ESKO PULAKKA

Vpl-Pyhäjärvi-Säätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja

Kansanedustaja Pertti Hakasen valittiin puheenjohtajaksi Eduskunnan Karjalakerhoon

Eduskunnan Karjalakerhon hallitus järjestäytyi 13.9.2016 ja valitsi itselleen uudeksi puheenjohtajaksi Keskuksen pirkanmaalaisen kansanedustaja **Pertti Hakasen** (Kesk). Hän toimii Eduskunnan Karjalakerhon lisäksi myös Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön puheenjohtajana sekä asuinpaikkakuntansa Vammalan Karjalaseuran puheenjohtajana.

Hakasen pitää tärkeänä, että eduskunnassakin on aktiivinen toimielin, joka tuo karjalaiset juuret omavia yhteen.

Näin pystymme vaalimaan karjalaista perinnettä ja kulttuuria myös valtion ylimmillä tasoilla. Eduskunnan karjalakerho on hieno yli puoluerajojen ihmisiä yhdistävä vapaamuotoinen ja elämänmyönteinen foorumi, joka tarjoaa mukavaa täydennystä eduskuntatyöhön, Hakasen toteaa.

Eduskunta sai oman Karjalakerhonsa vuoden 2015 alussa. Sen tarkoituksena on edistää menetetyt Karjalan tunteista niin kansanedustajien kuin eduskunnan henkilöstönkin keskuudessa.

– Kerhoon voivat kuulua entiset ja nykyiset kansanedustajat sekä eduskuntaan ja sen ryhmiin palvelussuhteessa olevat henkilöt, jotka ovat kiinnostuneita kerhon toiminnasta.

Pertti Hakasen valittiin eduskuntaan vuonna 2015.

-MRT

Pyhäjärvi-juurisista kansanedustajista Pertti Hakasen ja Antti Kaikkonen juttusilla kesän 2016 Pyhäjärvi-juhlilla Tuusulassa.

Vammalan Karjalaseura järjesti kesän 2015 Pyhäjärvi-juhlat ja vietti samana vuonna myös 70-vuotispäiväänsä. Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö onnitteli seuraan Maria Karpon maalauksilla. Vastaanottajana pj. Pertti Hakasen, onnittelemassa Pirjo Kiiälä. Taulu luovutettiin Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön kokouksessa hieman juhlan jälkeen. Kuvat: Marjo Ristilä-Toikka

Pyhäjärvi-seura kokoaa parhaillaan

60-vuotisjuhlakirjaansa:

Otitko valokuvia Pyhäjärvi-juhlilta 10.7.2016?

Otitko valokuvia Pyhäjärvi-juhlilta? Niitä on tallennettuna jo melko runsaasti. Sinulla saattaa kuitenkin olla erilaisia kuvakulmia ja kohteita, joten oletko ystävällinen ja lähetät niitä Vpl.Pyhäjärvi-seuraan.

Olemme kokoamassa seuran 60-vuotisjuhlakirjaa, johon tulisi runsaasti valokuvia. Ne kan-

nattaa tallentaa heti. Valokuvathan ovat tärkeää muistitietoa meille itsellemme ja tuleville sukupolville. Kiitos!

Sähköposti: riitta.hirvonen@kotikone.fi tai Vpl.Pyhäjärvi-seura ry:n pj Riitta Hirvonen, Ritvantie 12, 01420 Vantaa. Puh. 050 4147359

Suvannon seudun pitäjäjyhteisöjen väki suomalaisten ja suomensukuisten jalanjäljillä

Pitäjäyhteisöjen matka tehtiin elokuun alussa. Osanottajia oli 25, joista useimmilla oli karjalaiset juuret, ympäri luovutettua Karjalaa ja Inkerinmaallakin. Pyhäjärveläisiä edustivat **Esko Pulakka**, **Kirsti Naskali** ja **Edwin Naskali**. Mukana oli myös joitakin, joilla ei ollut karjalaisia juuria, mutta yhteys karjalaisiin oli muodostunut suvun tai perheen kautta. Tuntui mukavalta, että sitäkin kautta karjalaisuus oli tullut läheiseksi.

Matkajärjestelyistä vastasivat tänä vuonna räisäläläiset **Mauri Elolahden** johdolla. Ensimmäisen matkapäivän iltana tulimme Sortavalaan. Teimme bussilla kiertoajelun ja myös kävellen oli mahdollisuus tutustua keskustaan. **Markus Lehtipuu** toteaa kirjassaan "Suomalainen matkapaas, Karjala", että Sortavala pursuaa vanhaa arkkitehtuuria, sen keskusta on säilynyt hämmästyttävän hyvin suomalaisessa asussa eikä mistään muualta voi saada yhtä lyhyessä ajassa suomalaisen arkkitehtuurin pikakurssia kuin Sortavallassa.

Pääkadun varrella ja muualla keskustassa onkin monia kauniita suomalaisaloja. Osa on tosin huonokuntoisia, mutta kauneus on rapistuneen pinnan alla kuitenkin nähtävissä. Sortavala oli enemmän kivitalo- kuin puutalokaupunki eikä sota hävittänyt rakennuksia samalla tavalla kuin monessa muussa paikassa.

Majapaikkamme Hotelli Sortavalan vieressä on en-

tin Luterilaisen Sisälähetysseuran kirjapainotalo. Rakennuksen yläosassa lukee edelleen selvällä suomen kielellä "Risti ja Raamattu". Sillan pielessä Laatokan rannassa sijaitsee vuonna 1939 valmistunut upea funkkistyylinen Hotelli Seurahuone. Sen läheltä lähtevät laivat Valamoon, mutta Valamo sai jäädä tällä kertaa odottamaan uutta matkaa.

Jokaisella matkalla Karjalaan jää jotakin mielen pohjalle odottamaan seuraavaa matkaa ja hyvä niin.

Me jatkoimme Laatokan pohjoisrantaan kohti Petroskoi. Maisemat ovat täällä jylhät ja kallioiset. Täällä tulivat ymmärrettäväksi Karjalan Kunnaila -laulun sanat: "Mä seisoin vaaroilla paljain päin, missä Karjalan kauniin ees-säni näin".

Matkalla pysähdyimme ihailemaan apteekkari Jääskeläisen vuonna 1938 valmistunutta komeaa kivi-huvilaa, joka nykyisin on säveltäjien ja muusikoiden lomakoti. Läskelässä katsoimme Jäniskosken kuohuja. Pysähdyimme myös Petroskoin, Suojärven ja Pitkärannan teiden risteyksessä sijaitsevalle Murheen Risti -muistomerille. Se on vuonna 2000 pystytetty viisimetrinen äitihahmoinen ensimmäinen talvisodan muistoksi Venäjällä pystytetty muistomerkki.

Matka jatkui ja ohitimme sotahistoriasta tuttuja nimiä: Koirinoja, Käsän-selkä, Präsäs...

Jos Sortavala on nyky-

punkki, niin Petroskoi on suurkaupunki. Se on Karjalan tasavallan pääkaupunki ja huomattava yliopistokaupunki. Asukkaita on enemmän kuin Tampereella.

Suomi on siellä, ainakin muodollisesti, virallinen kieli venäjän ohessa, mutta ei suomea kaupungilla kuulunut ja vain joitakin kylttejä oli sekä venäjäksi että suomeksi. Kun kahvilassa halusimme selvittää, mitä jäätelöannos sisältää, löytyi kuitenkin pienen etsimisen jälkeen tarjoilija, joka puhui hyvin suomea.

Petroskoin kaupungin perusti Pietari Suuri 1700-luvun alussa aseellisuutta varten. Kaupungissa on kauniita vanhoja aukioita, joita koristavat Pietari Suuren ohessa neuvostoajan sankareiden, kuten Kirovin, Leninin ja O.W. Kuusisen patsaat. Ortodoksikirkko on kauniisti entisöity. Autokanta oli hyvä, kahviloita ja ravintoloita paljon, kaupat hyvin varustettuja. Hotellimme Pohjolan vieressä oli kauniita, ryhdikkäitä monikerroksisia puutaloja. Ne ovat 1930-luvulla Amerikasta muuttaneiden suomalaissiirtolaisten rakentamia.

Seuraavana päivänä oli vuorossa ainakin omalla kohdallani yksi matkan kohokohdista, vierailu Kizhin saarella Äänisjärven pohjoisosassa. Laakea saari on ulkoilmamuseoalue, jossa on ollut ja jonne on siirretty ympäröivältä alueelta hirsirakentamisen ja puurakenteiden mestariteoksia, upeimpana ehkä 1700-lu-

vulla saarelle rakennettu Kristuksen kirkastuksen kirkko.

Kirkko on restauroitavana, työn pitäisi valmistua parin vuoden päästä. Kirkko on rakennettu ilman yhtään metallinaulaa. Sen 22 kauniisti harmaantunutta haapapaanukupolia hohtavat hopeisina ja uudelleen rakennetut osat ovat kuin kultaa.

Nykynäkökulmasta katsoen Kizhin saari sijaitsee keskellä "ei mitään", mutta aikanaan se on ollut elinvoimaisen alueen keskus. Sen kirkot ja sinne siirretyt karjalaistalot kertovat vauraasta yhteisöstä ja rikkaasta kulttuurista. Saari ei suotta ole Unescon maailmanperintökohde. Kaikki oli hyvin hoidettua, ja matkamuistoissa oli hyödynnetty paljon puuta ja alueen käsityöperinteitä.

Esko ja minä olimme suunnitelleet uivamme Äänisessä, mutta sekin jäi odottamaan uutta matkaa.

Seuraavana päivänä jatkoimme vanhojen karjalaiskylien läpi kohti Pietaria. Kuuntelimme matkalla radionauhoitteen, jossa **Pekka Tiilikainen** oli sodan aikana Aunuksen kaupungissa. Näimme Aunuksen isot peltoaukeat, ajoimme läpi Lotinanpellon ja iltapäivällä ylitimme Syvärijoen. Täällä jossain äitini vanhin veli kaatui 19-vuotiaana vuonna 1943.

Pysähdyimme syntyperältään vepsäläisen Aleksanteri Syväriäläisen 1500-luvulla perustamalla kauniisti kunnostetulla Pyhän Kolminaisuuden luostarilla ja

Kauniita yksityiskohtia Kizhin saarelle 1876 siirretyistä Oshevnevon talosta.

1100-luvulta peräisin olevan Laatokanlinnan (Staraja Ladoga) luona.

Illan suussa tulimme Pietariin ja majoituimme hotelli Ladogaan. Osa ryhmästäme käveli illan hämärtyessä katsomaan Neva-jokea iltavalaistuksessa. Kävimme myös hotelliin vieressä olevassa kauppa-keskuksessa, jonka suuri koko ja tavarapaljous sai suomalaisen haukkomaan henkeään.

Ilma oli suosinut meitä koko matkan ajan, mutta kotiinlähtöamuna alkoi sataa. Onneksi istuimme bussissa. Teimme vielä kiertoajelun Pietarissa. Oppaana toimi toinen kuljettajamme **Veijo Pyysalo**, joka tunsu kaupungin läpikotaisin ja kertoi monta mielenkiintoista tarinaa.

Yleishavaintona voi todeta, että alueen päätiet ovat erinomaisessa kunnossa, ruoka hyvää ja kauppojen valikoimat runsaat. Kiitos Maurille ja Matka-Niinimäelle hyvin järjestetystä ja mielenkiintoisesta matkasta. Erityiskiitos kuuluu myös kuljettajillemme **Pentti Karhiselle** ja **Veijo Pyysalolle**. Kuljettajien ammattitaito ja yhteistyö oli loistavaa ja opastus oli aivan parasta A-luokkaa.

Kuljimme pitkän matkan, bussissa istumista oli paljon. Mutta kun taukoja oli sopivasti, kuljettajat pystyttivät hetkessä grillin ja keittivät kahvit, matkaseura oli mukavaa ja opastus erinomaista, aika meni kuin siivillä.

KIRSTI NASKALI

Matkalaisia Petroskoissa Pietari Suuren patsaan juurella. Matkanjohtaja Mauri Elolahti on kuvassa kolmantena vasemmalta.

Kahvitauko Koirinojan ja Präsän välillä. Vas. Esko Pulakka, Sirpa Loukola, Marjatta Toivonen ja Jokinen sekä Pentti Karhinen.

Kalevi Heikki LUUKKANEN

s. 8.1.1931 Vpl. Pyhäjärvi
k. 22.7.2016 Tampere

*Enkeli hiljaa vierellä kulki
tartui käteen, silmät sulki,
syliinsä kietoi siivillään.
Kuiskasi hiljaa – lähdetään.*

Olet muistoissamme
Sinikka
Kaarina perheinen
sukulaiset ja ystävät

Siunattu läheisten
länä ollessa.

Kirkonsanoma

Kipeä muisto

Lähimmäisen rakastamista pidetään toisinaan helpo-
pona asiana. Sellaisena, mikä sujuu kuin itsestään,
ilman suurempaa ponnistelua. Ehkä se välillä niin
onkin. Emmehän aina
edes huomaa, miten autamme, tuemme tai rohkaisemme lähimpiimme ihmisiä.

Senkin ajatuksia voi kuulla, että se todellinen usko ilmenee jossakin syvemmässä ja tärkeämmässä kuin lähimmäisen huomioimisessa. Mutta juuri lähimmäisenrakkauden Jeesus nostaa esiin, kun hän kohtaa lainopettajan

– miehen, joka oli omasta mielestään elänyt täydellisen hyvää elämää. Elämää, jolla ylitetään kevyesti tai-
vaan karsintaraja.

Tuolle miehelle Jeesus kertoo tarinan, jossa todellisuus paljastuu toisenlaiseksi. Kertomus laupiaasta samarialaisesta (Luukas 10: 25-37) vie tilanteeseen, jossa lähimmäisen rakastaminen ei enää ole itsestään selvä vaihtoehto.

Jos pysähdyn auttamaan, antaudunko itseen vaaraan? Jos autan, koituuko siitä minulle mitään hyvää – vain ja ajanhukan vastapainoksi? Hän ja koko tilanne

tuntuu oudolta, epämiellyttävältä ja pelottavalta. Ylitäkö omat pelkoni tai ennakkoluuloni ja näen hänessä ihmisen?

Oikeassa elämässä lähimmäinen ei aina ole mukava ja miellyttävä ihminen. Hän voi olla monella tavalla raskas tai hankala – siis siinäkin itseni kaltainen. Silloin lähimmäisyys muuttuu haastavaksi kamppailuksi. Jos päädyn kävelemään ohi, voin tuntea, miten jotakin ihmisyystani ja itsekunnioituksestani kuolee.

Olin lopettelemassa palvelukodin hartaushetkeä. Hartaudessa oli luettu kertomus laupiaasta samarialaisesta. Tein kanttorin kanssa jo lähtöä, kun eräs läsnäolijoista rohkaisi mieleniä ja pyysi puheenvuoron.

Hän kertoi olevansa evakko. Hän aloitti tarinan siitä, mitä oli aloittaa sodan jälkeen koulua jossakin täällä Tampereen seudulla. Opettaja ei kutsunut häntä tai muita luokassa istuvia karjalaislapsia nimeltä. Osoitti vain sormella ja sanoi: "Sinä ryssä siellä".

Vielä 70 vuotta myöhemminkin muisto oli kipeä. Ei hän katkera ollut, elämässä oli sittemmin moni asia sujunut hyvin. Minulla on aihetta kiitollisuuteen, niin hän useaan kertaan toisti.

Sen yhden opettajan jälkeä löytyi riittävä määrä niitä lähimmäisiä, jotka pitivät ihmisenä ja kutsuivat nimeltä. Ihmisiä, Jumalan lähettämiä.

JUKKA
JORMANAINEN
kappalainen
Pirkkalan seurakunta

Kalevi Luukkasen muistolle

Kalevi Luukkanen syntyi Vpl. Pyhäjärvellä 8. tammikuuta 1931 ja menehtyi sairautensa uuvuttamana Tampereella 22. heinäkuuta 2016. Hänen vanhempansa olivat **Viljo Juhon Heikinpoika Luukkanen** (Kokkopellon Vili) ja **Anni Hynninen** Konnitsasta.

Kalevi syntyi Kahvenit-
san kylässä, mutta vietti lapsuutensa kahdeksan-
vuotiaaksi äitinsä kotita-
lossa Konnitsan Luukko-
lanmäen Juholassa, jota
enonsa **Einari** ja **Tauno Hynninen** isännöivät. Tämän jälkeen perhe muutti Konnitsanjoen niityille, jossa asuivat aina evakkoon-
lähtöön 1939 asti. Evak-
kotiaval johti Särkikosken
taloon Alavudelle ja edel-
leen Punkalaitumelle Sata-
kuntaan. Paluu Karjalaan
tapahtui v. 1942, jolloin
Konnitsaan voitiin asettua
entisille asuinsijoille.

Kalevi aloitti koulun-
käynnin Konnitsan kansa-
koulussa ja hän liittyi noi-
na vuosina myös Sotilas-
poikiin. Keväällä 1944 hän
pyrki oppikouluun Käki-
salmessa, mutta koulu ei
ehtinyt alkaa, kun jo kesä-
kuussa oli jälleen lähde-
ttävä evakkotielle. Tällä ker-
ralla reitti johti Korpilah-

delle, Keuruulle ja edelleen Orivedelle, josta v. 1947 muutettiin Hämeenkyrön Kyröspohjan Prentinmäkeen Kalevin ollessa jo 16-vuotias. Täältä Kalevi kävi keskikoulun Ikaalisissa, jossa myös asui pari luku-
vuotta. Asepalveluksen Kalevi suoritti Turussa ja sotilasarvoltaan hän oli luutnantti.

Armeijan jälkeen Kalevi kävi kauppaopiston 1951-53 ja valmistui merkonomiksi Rauman kauppaoppilaitoksesta. Heti opin-
tojen jälkeen hän avioitui **Säima Wellingin** kanssa ja häitä vietettiin kesäkuussa 1953 Hämeenkyrössä Nuorisoseuratalo Kyröläs-

sä. Perhe muutti vielä Kyröspohjasta Alastaron Virtaalle, mutta Kalevi ja Saima asettuivat Tampereelle Kalevin saatua ensin työn Vakuutusyhtiö Aurassa. Pian hän siirtyi kuitenkin tekstiilien pariin Lassila & Tikanojan palvelukseen Tampereen myyntikonttoriin.

Kalevin harrastuksiin Tampereella kuului mm. jääkiekko, jossa hän toimi Tampereen Ilveksen juniorivalmentajana ja myös rahastonhoitajana.

Rakkain harrastus hänellä oli kuitenkin karjalaisen perinteen vaaliminen. Hän oli mukana järjestämässä Vpl. Pyhäjärvi-juhlia Tampereella ja Kalevi kuului myös Tampereen Pyhäjärviseuran perustajajäseniin. Samoin hän toimi aktiivisesti Kotikylämme Konnitsa -kyläkirjan julkaisemiseksi v. 1998. Hän oli projektin taloustoimikunnan jäsen, kirjoitti lukuisia artikkeleita kirjaan ja kokosi valokuva-aineistoa, jota julkaistiin myös kirjan 2. osassa v. 2006.

Karjalaiset juuret kannustivat hänet käymään "sammutetuina lyhdyin" Karjalassa jo 1970-luvun alussa, jolloin ns. kotiseutututkimusta ei vielä ollut tietoaakaan.

Kalevi oli ulospäin suuntautunut, sanavalmis ja verbalisesti lahjakas mies, jolla oli aina jotain mukavaa sanottavaa kanssaihmisilleen.

Saiman sairastuttua Kalevi hoiti pitkään vaimoansa kotona ja kävi säännöllisesti häntä sairaalassa katsomassa vuosikaudet aina tämän kuolemaan asti 2010. Heillä on yksi tytär **Sinikka**, joka asuu Helsingissä.

Kalevi oli kiinnostunut sotahistoriasta ja karjalaisista juuristaan. Kiintymyksestään kotiseutuunsa Pyhäjärvellä kertonee se, että Kalevi siunattiin hänen itse Konnitsan kotitahuvilta tuomallaan siunaushiekalla Kalevankankaan pienessä kappelissa 11.8.2016.

Uskon, että Kalevi olisi mielihyvin yhtynyt runoilijan sanoihin: "Kertokaa Karjalaan lentävät linnut, kumpuni kukilta kuiskaus tää. Vaikka polkunni kauaksi kotoa kulki, Karjalan sieneen sieluni jää".

Kirjoittajat:

KAARINA
MARTTILA
Kalevin sisko

VEIJO HYNINEN
serkku

Sotaveteraaniliitto julisti avoimen sävellyskilpailun: lauluilla tietoa lapsille ja nuorille

Suomen sotaveteraaniliitto hakee sävellyskilpailulla uusia säveliä. Sotaveteraaniliitto järjestää avoimen, alle 35-vuotiaille suunnatun sanoitus- ja sävellyskilpailun. Kilpailun tarkoituksena on tuottaa veteraanimiehistä ja naisista kertovia, nykyaikaan soveltuvia lauluja lapsille ja nuorille.

Sanoituksen tulee ilmentää veteraanien kunnioitusta, isänmaan rakkautta, uskoa tulevaisuuteen, positiivisuutta ja olla kansanomainen. Sotaveteraaniliitto palkitsee kolme parasta kappaletta ja pidättää itsellään käyttöoikeuden kappaleisiin.

Kilpailuaika jatkuu 31.10.2016 asti.

Sävellyskilpailun säännöt löytyvät liiton internet-sivuilta:
<http://sotaveteraanit.fi/tuki/keita-oleme/materiaaleja-medialle-kiinnostuneille/>

Lisätietoja:
Toiminnanjohtaja
MARKKU SEPPÄ
markku.seppa@sotaveteraaniliitto.fi
09 6126 2012

Suomen Sotaveteraaniliitto ry on Suomen sotiin 1939–1945 osallistuneita miehiä ja naisia yhdistävä valtakunnallinen järjestö. Liitto valvoo ja parantaa sotiemme veteraanien yhteiskunnallisia etuja.

SUVANNON SEUTU 1917-1921

elämää ja ihmiskohtaloita

Hanki historiaa
kertova teos,
tämä on myös
arvokas lahja!

Elämää ja ihmiskohtaloita vuosilta 1917-1921

Merkkipäiviä

Olga Silvennoinen täytti 104-vuotta

Huittisissa asuva **Olga Silvennoinen** täytti 104 vuotta 14.9. 2016. Hän on syntynyt Kurkijoella, mutta muutti jo 1920-luvulla Vpl. Pyhäjärven Kallenkartanoon.

Työpaikka löytyi Taubilan kartanon puutarhalta Olgan ollessa vasta 18-vuotias. Työmatka ei ollut pitkä ja se kuljettiin polkupyörällä. Taubilassa viljeltiin hyvin monenlaisia puutarhakasveja ja monenlaisiin työtehtäviin joutui nuori Olga-tyttönen. Sokerijuurikasta oli jo siihen aikaan hyvin paljon kartanon pelloilla. Niinpä juurikkaan harvennukset tulivat hyvinkin tutuiksi.

Varsinaisella puutarhapuolella oli mitä moninaisempia kasveja. Olga kertoo muistaneena mm. melonien pölytyksestä ja erilaisten kasvien kasteluista. Sadonkorjuu oli varsin kiireistä aikaa. Taubilassa oli oma puutarhamyymäläkin, josta pitäjän väki sai tehdä ostoksia. Käkisalmen torille Olga kertoi olleensa varsin monena lauantaina usean vuoden aikana. Usein mukana torilla myymässä oli kartanon muutakin väkeä.

Omenoita käärittiin paperiin ja pakattiin laatikoi-

Olga Silvennoinen (vas.) ja nuori siskoksista Sirkka Kyllikki Pohjalainen, o.s. Silvennoinen.

hin talvea varten. Kaikki marjat tulivat tutuiksi Taubilassa. Palkkaa Olga muistelee saaneensa jossain vaiheessa 22 markkaa päivältä.

Sotien jälkeen evakkovaihe päättyi Huittisten Jokisivulle, jossa yhdessä **Erkki ja Sulo**-veljien kanssa viljeltiin maatilaa. Myöhemmin Olga luopui tilaosuudestaan ja siirtyi 1970-luvulla kerrostaloon Huittisten Huhkolan alueelle.

Korkeasta iästään huolimatta Olga asuu edelleen

yksinään asunnossaan. Toki koti- ja ruokapalvelu ovat tulleet apuun. Sisaren ja veljen lapset käyvät säännöllisesti Olгаа tervehtimässä suorittaen kauppa- ja siivousasiat.

Pyhäkylän koulupiirin hallitus piti kokoustaan Huittisissa 9.9. ja kokouksesta lähetettiin Taubilan elossa olevalla vanhimmalle työntekijälle kukka- ja tervehdys.

Onnittelumme Olgalle merkkipäivän johdosta.

REINO ÄIKIÄ

Salitsanrantalaisen Arvi ja Ida Laulajaisen perhekunnan kuulumisia

Pekka Laulajaisen pesue on keväällä saanut kaksi uutta ylioppilasta (kuvasa): turkulaiset **Eevastiina** – kuusi ällää ja ee – ja **Eemeli** – eet ja ällät toisin päin – **Vapamaa** ovat nuoremmat tyttäret, **Tiinan**, lapsia.

Vanhemman pojan, **Juhanin**, vanhemman tyttären, **Eveliinan**, perheen esikoinen, **Noemi**, on saanut veljen, **Elias Assamoi Pekka**. Ranskassa asuvan perheen sukunimi, **Kottia**, on lähtöisin Norsunluurannikolta.

Pyhäjärvi-kirjan takimaisen sivun kuvan nuorimmaisesta, edesmenneen **Auloksen** tytär **Riitta**, KTM, on väitellyt tohtoriksi aiheesta Kaupunki yrittäjänä. Riitta toimii nykyään Kuusamossa Oivangin Nuoriso- ja luontomatkailukeskuksen toiminnanjohtajana.

Riitan veli **Samikin** on ahkeroinut: nuorisotyö-, diakoni- ja sosionomitutkinnot takanaan hän toimii Äänekosken seurakunnan palveluksessa.

Veljessarjan keskimmäisen, edesmenneen **Einon** keskimmäisen tyttären, **Katien**, perheen kolme poikaa

Heikki, Jussi ja Mikko kulkevat äijänsä jalanjäljillä toimien auto- ja metallialalla. Lapsista nuori, **Eliina**, on ylioppilastutkinnon jälkeen valmistunut perushoitajaksi.

Terveisin

PEKKA LAULAJAINEN

Karjalaistoiminnan kehittämistä pohdittiin Satakunnan piirissä

Karjalan Liiton toiminnanjohtaja **Satu Hallenberg** oli torstaina 8.9.2016 Hiittenharjun Motellissa Satakunnan piirin väen kahvitilaisuudessa kertomassa liiton terveisiä ja samalla suunnittelimme tulevan toiminnan kehittämistä.

Ilta kului raitoisasti keskustellen ja ryhmätöitä tehden. Paikalla oli noin 40 henkilöä piirimme alueelta.

Tilaisuuden aluksi piirimme puheenjohtaja **Jouko Hämäläiselle** luovutettiin KL:n kultainen ansiomerkki ruusukkeella. Kuvassa vasemmalta Satu Hallenberg, piirin sihteeri **Raimo Hannukainen** Kankaanpää, **Jouko Hämäläinen** Noormarkku, piirin varapuhj. **Jouko Perttu** Kivikainen, **Markku Aalto** Pori, **Brita-Helena Raitola** Pori ja **Taimi Bergendahl** Harjavalta.

Toisessa kuvassa ryhmätyötä tekevät **Mervi Latvala**, **Marjatta Tenkanen**, **Marja Siura**, kaikki Harjavallasta ja **Raija Laaksonen** Porista.

YRJÖ S. KAASALAINEN

Seija Pärssinen o.s. Eronen vietti Paimelassa 80-vuotisjuhliansa ja kauniin puutarhan ympäröimässä kotipiirissä paikalla oli runsaasti sukulaisia, naapureita sekä eri paikkakunnilta vuosien aikana tutuksi tulleita henkilöitä, jotka kaikki esiteltiin kauniissa kesäisessä ympäristössä räsymattoa pitkin kävelen.

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön ja -lehden onnittelut päivän sankarille esitti kansanedustaja ja säätiön hallituksen puheenjohtaja **Pertti Hakanen**. Kuvassa myös Seijan puoliso **Antero Pärssinen**. Kuva: Yrjö S. Kaasalainen.

Kerro perheen ja
suvun uutiset
lehdessä

Pyhäjärvi-lehti julkaisee joka numerossa tietoja perhetapahtumista, kuten merkkipäivistä, edesmenneistä ja valmistuneista.

Muistathan kuitenkin aina kysyä asianosaisilta luvan tietojen julkaisuun.

Nyt se on tehty ja valmis: Wernitsan viljelyksiltä Sortanlahden kauppapaikkaan

Kannattikin nostaa malja kuohuvaa, sillä oli suuri juhlahetki saada kirja Wernitsan viljelyksiltä Sortanlahden kauppapaikkaan julkistettua.

Ikaalisissa Kauppilan Matkailutilalla 15. syyskuuta pidettyyn tilaisuuteen oli ilmoittautunut 65 henkilöä, mutta vieraita tuli yli yhdeksänkymmentä. Nopeasti kuitenkin saatiin kaikille istumapaikat ja tarjoilut järjestettyä, siitä kiitos isäntävään.

Vieraat toivotti tervetulleeksi **Marja Hämäläinen** ja alkajaisiksi **Anne Kasittula** lauloi isänsä **Reinon** säestämänä Karjalan Kunnaat ja Valkean Ruusun. Sen jälkeen **Lea Jokinen** esitteli kirjan vaiheita, jotka luettavissa seuraavalla sivulla.

Seppo Lindgren lauloi uuden kirjan takakannessa olevan laulun, Muistojen mainingit, sanat siihen oli tehnyt **Ilmari Tuohino**. Säveltä ei ole löytynyt, mutta **Seppo Lindgren** oli siihen yhteensovittanut sävelen **Maire Tammenlaakson** laulusta Ruissalon rantaa.

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön tervehdyksen toi säätiön hallituksen edellinen pj. ja kunniajäsen **Yrjö S. Kaasalainen** kiitellen ja onnitellen kirjatoimikunnan jäseniä onnistuneen teoksen tekemisestä. Kirjatoimikunnan väen kukitti säätiön asiamies **Kirsti Naskali**.

Isäntä **Kalle Kauppila** esitteli Kauppilan Matkailutilan toimintaa ja hieman sen historiaa, josta siitakin otteita seuraavalla sivulla.

Kirjatoimikuntaa luottannut **Lea Jokinen** oli helpottunut ja tyytyväinen.

– Tunnelma oli niin kuin karjalaisissa juhlissa vain voi olla: juttua riitti, naurettiin ja kaihon kyneleitäkin silmiin tuli, kun kirjaa yhdessä selailtiin.

Vieraat kiittelivät lämpimästi tarjoilusta ja käteen saadusta uudesta kirjasta.

- MRT

Kirsti Naskali (vas.) ojensi kiitosruusut kirjatoimikunnalle. Alakuvassa juhlayleisöä. Kuvat: Yrjö S. Kaasalainen.

Kiitokset tekijöille ja tukijoille

Kirjatoimikunta haluaa kiittää kirjan julkaisemista tukeneita:

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö
OP Satapirkka
Leppäkosken Sähkö -konserni
Aito Säästöpankki
Tilausliikenne Timo Tuomisto
Sasky IKATA - Ikaalisten
käsi- ja taideteollisuusoppilaitos
Ikaalisten Karjalaseura ry.

Kirjatoimikunta kiittää myös kaikkia teitä, jotka eri tavoin olette olleet mahdollistamassa tämän kirjan valmistumista ja olleet mukana tekemässä sitä antamalla tietoa, kuvia, kirjoituksia ja muuta materiaalia.

Kirjan tilaustiedot

Kirjaa voi tilata kirjatoimikunnan jäseniltä ja sitä voi noutaa myös Ikaalisten kirjakaupasta.

Tiedustelut esim. Lea Jokinen,
p. 040 734 2865 tai lea.jokinen@ippnet.fi

Kirjan hinta 40 euroa, tilauksiin lisätään postituskulut.

Kirjassa monipuolinen sisältö

Kirjan kokoaminen on aloitettu 1990-luvun lopulla. Oma kiinnostukseni kylän historiaan alkoi 1995, kun talkooporukalla valmisteltiin Ikaalisissa Pyhäjärvi-juhla. Tuolloin pienet tytöt **Salla** ja **Minna Katavisto** kysivät mitä tarkoittaa evakko? Jotenkin havahduin tuosta kysymyksestä, se ei olekaan kaikille mikään itsestään selvä.

Kokosin vanhempieni elämäntapaaleen vihkoseksi ja siitä kiinnostus lisääntyi kylän vaiheisiin. Tallensin wernitsalaisten tarinoita pienelle nauhurille sisareni **Leena Kanniston** kanssa. Myös **Salme Rintala** oli matkoilla mukana. Nämä matkat olivat todella antoisia, ihmiset kertoivat mielellään sukunsa ja kylän vaiheista. He pitivät tärkeänä, että oman kylän historia tallennetaan kirjaksi, toivoivat että vielä saisivat sen tallenteen itselleen.

Yksi näistä haastateltavista olikin joukossamme julkaisutilaisuudessa. Hän on ikinuori **Else Virtanen**. Else on tehnyt vaiheikkaita elämän työn ollen myös sodan aikana Lottana. Kiitos sinulle Else.

Haastatteluista kirjaksi tekeminen tuntui tavattoman suurelta taakalta omille hartioiden. Tarjosin materiaalia paremmille kynänkävijöille, mutta haaste ei ottanut tuolta purjeisiin.

Aika kului ja **Reino Äikiä** alkoi tuon tuosta kysellä, miksi wernitsoiset eivät saa kyläkirjaa aikaiseksi. Tämän hienoisen muistutuksen myötä aihe alkoi pyöriä mielessä. Tallennetut haastattelut olivat hyvä pohja, Äikiä kuitenkin toi selkeästi esiin, että kirjassa tulee käsitellä myös Sortanlahti. Rovasti **Wiika** oli aikoinaan sanonut, ettei kirkonkirjoissa ole erillistä Sortanlahden kylää, vaan Sortanlahti kuuluu Wernitsan kylään. Toisaalta taas kun kunnalliselämässä vaaliipiirejä tarkasteli, Wernitsa kuului Sortanlahden vaaliipiiriin.

Alueen historia nivoutuu Wernitsan hovin ympärille. Kirjassa esille nousee Suomessa ollut Venäjän vallan aika. Tuolloin hallitsija on lahjonut ansioituneita sotapäälliköitä lahjoitusmaa-alueilla. Näin Wernitsan aluekin on joutunut vieraan hallitsijan itsevaltaiseksi omaisuudeksi, joka keräsi raskaat verot alueen väestöltä. 1863-64 Valtioapäivillä Suomen Senaatti päätti ostaa hovien maa-alueet valtiolle ja myydä ne sitten maata viljeleville talonpojille. Wernitsan hovin maat senaatti oli kuitenkin päättänyt jättää valtion mallitilaksi sääten siihen 50 vuoden vuokra-ajan.

Valtio ei kuitenkaan mallitilaa siitä saanut, koska hovin johtoon oli asetettu maanviljelykstä tietämättö-

miä herroja. Monien vaiheiden ja sinnikkäiden talonpoikien ansiosta senaatti päätti myydä tilat viljelijöille. Tästä alkoi selkeä nousukausi, joka näkyi maanviljelyksen, kalastuksen, kaupan ja satama-alueen nopeana kehittymisenä.

Paikallista väestöä oli asunut alueella vuosisatoja, esimerkiksi isäni suku **Lappalaiset** ovat sukuhistorian mukaan asuneet siellä jo 1700-luvun alkupuolella. Heillä oli iso karjalaistalo, jossa 1800-luvun lopulla asui vaari ja neljä poikaa perheineen. Äitini puolen suku **Humalat** olivat lähtöisin Sortavalasta. Äidin isän vanhemmat tulivat Wernitsalle, kun maita alettiin jakamaan vuokraviljelijöille. **Antti Humala** oli saanut kolme torpanpaikkaa, koska hänellä oli kolme aikuista poikaa. Wernitsan maanvuokrailmoituksia oli kaikissa Suomen lehdissä. Niinpä alueelle muutti tuolloin runsaasti uutta väkeä kaikista Suomen lääneistä.

Kylältä muuttoliikettä oli myös toiseen suuntaan. Amerikkaan lähtijöitä oli runsaasti. Heidän joukossaan oli myös Antti Humalan kaksi poikaa, **Matti** ja **Juho**. Molemmat olivat muutaman vuoden Amerikassa tienaten siellä hyvin, ja kun Wernitsan hovin maita vihdoin sai ostaa, niin heillä oli rahat tienattuina tilapauppoja varten. Kylän muissakin talouksissa toimittiin samoin.

Äitini isä, **Juho Humala** osti Wernitsan hovin roppittuvan perheensä asunnoksi sekä peltoja sen läheisyydestä. **Theemannit** ostivat hovin päärekennuksen, he olivat muuttaneet sinne Hämeestä. Näin karjalaisista ja hämäläisistä tuli naapureksia ja murteiden kirjo oli runsasta.

Näistä kylän murteiden kirjoista on vanhempi polvi kertonutkin monia hauskoja muistoja.

Ortodoksisuus ja luterilaisuus oli myös luonnollisena osana väestön uskonelämässä.

Konevitsan luostari oli merkittävässä roolissa alueen väestölle.

Pyhäjärven kirkolle oli matkaa 20 km ja Konevitsan saareen vain 5-6 km. Sen ajan kulkupelit huomioiden Konevitsan kirkkoon oli sunnuntaisin menossa useita venekuntia, vaikka luterilaiseen uskoon oli kastuttukin.

Isäni äiti **Jekateriina Jermolajeff** oli ortodoksi. Kun hän oli kuolemaa tekemässä, lapset olivat kysyneet, haudataanko hänet Konevitsan hautausmaahan. Jekateriina oli sanonut, että huonojen kelien aikana häntä ei tarvitse viettää Konevitsan saaren hautausmaahan, onhan luteri-

Lea Jokinen esittelemässä kirjaa.

laisten hautausmaakin siunattua maata. Näin hänet haudattiin Pyhäjärven hautausmaahan, tietenkin ortodoksisin menoin.

Tässä välityy, kuinka nämä uskonnot olivat rinta rinnan alueen asukkaiden arjen elämässä.

Konevitsaa käsitellään kirjassa aikalaisen kerronnan lomassa. Siitä aikanaan historian koostaminen on aivan oman kirjan aihealue.

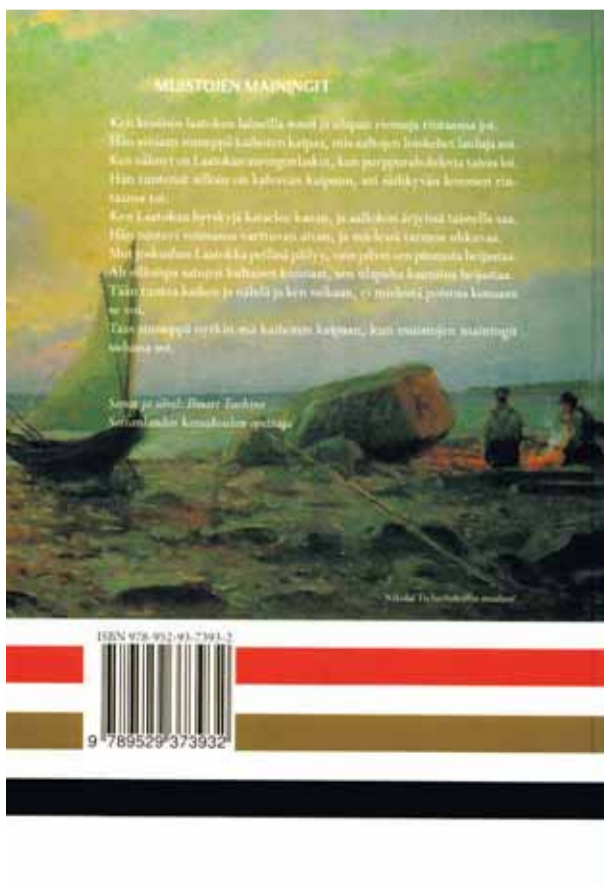
Ikaalisten Karjalaseuras- sa päätettiin viime kesänä, että seuran toimintasuunnitelmaan otetaan tämän kyläkirjan valmiiksi saattaminen. Ikaalisiin on asutettu Wernitsan, Sortanlahden, Haapalan ja Rautakorven evakkoja, siten se on perusteltua seuran toiminnasakin.

Kirjan työryhmässä on aktiivisesti viimeisen vuoden aikana kanssani olleet **Marja-Terttu** ja **Kalevi Hämäläinen**, **Kirsi-Marja** ja **Matti Humala**, **Pentti Lappalainen** ja **Pirkko Haavisto**.

Tämän kirjan taittotyön on tehnyt joulukuulla graafikoksi valmistuva Ikaton opiskelija **Samuli Börkling**. Hänen ohjaavana opettajanaan toimi **Marja-Leena Äijö**. Kiitos tästä maineikkaalle oppilaitokselle, jossa ansioituneet opettajat ovat kouluttaneet ja kouluttavat myös perinteitä arvostaen monen alan taitajia.

Samuli Börkling otti vastaan Ikaalisten Karjalaseuran stipendin kiitoksena tehdystä työstä.

LEA JOKINEN

Kirjan taka- ja etukansi.

Matkailutilan emäntä on pyhäjärveläistä sukua

Kirjan julkistamistilaisuus pidettiin Ikaalisten Kartun kylässä **Minna** ja **Kalle Kauppilan** isännöimällä Kauppilan Matkailutilalla. He jatkavat Kallen vanhempien matkailu- ja pitopalveluyritystä.

Kalle Kauppila on viidennessä polvessa isäntänä Kauppilan tilalla. Tilalla tuotetaan luomuviljaa. Kauppilat ovat muuttaneet Pälkäneeltä Ikaalisiin 1884.

Kalle Kauppilan isän isä oli maanviljelijä **Aarne Kauppila**. Hän on toiminut Suojelukunnan paikallispuhailikkona.

Aarnen sisar, **Elli**, oli naimisissa **Heikki Arajärven** kanssa. Arajärvistä on hiljattain julkaistu kirja, jonka nimi on **H. E. Arajärvi Huittisten kunnanlääkärinä vv. 1934-1967**.

Aarnen vaimo, hammaslääkäri **Helvi Kauppila** oli aktiivisesti Lottatyössä mukana.

Näitä taustatietoja huomioiden he olivat myös aktiivisina siirtoväen asutuksessa. Kauppilassa on kaksi isoa asuinrakennusta ja lisäksi pienempi pehtoorintupa. Niinpä talo tarjosi myös evakkomajoitusta. Kauppilan tilasta lohkottiin myös siirtolaisille maita.

Kylään muutti seitsemän karjalaisperhettä. Heitä ovat **Soikkelit**, **Laulajaiset**, **Meskaset**, **Ramat**, **Elokiurut** ja kaksi **Tukiaisen** perhettä. Heidät kaikki tapaa nyt julkaistun kirjan sivuilta.

Matkailutilan emäntä, **Minna Kauppila** on pyhäjärveläistä sukua. Äidin vanhemmat **Toini** ja **Aarne Lappalainen** olivat kotoisin Wernitsalta. Isän äiti **Laina o.s. Hopia** oli Yläjärveltä ja isän isä **Onni Kansikas** oli kotoisin Terijoenla. He olivat ahkeria kotiseutumatkajia.

Minnan ja Kallen tyttäret **Anni** ja **Ella**, nuoresta iästään huolimatta ovat ahkerasti mukana matkailu- ja pitopalveluyrityksessä.

Nelikymmenvuotias KL:n Naistoimikunta vaalii ruoka- ja käsityöperinnettä

Karjalan Liiton naistoimikunnan 40-vuotisjuhlaa vietetään 15.10.2016 klo 11-17 Karjala-talolla Helsingissä. Juhlavuoden suojelijana on tasavallan presidentin puoliso, rouva **Jenni Haukio**.

Tilaisuuteen kuuluu juhlaruokailu, tervehdyksen ja pääjuhlan ohella nähtävillä on Karjalan Liiton naistoimikunta 40 vuotta -näyttely.

Kukkien ja lahjojen sijasta toivotaan muistamiset tilille: FI84 5789 5420 025368, OKOYFIHH, viite 50021.

V.p. 5.10.2016 mennessä Karjalan Liiton toimistoon, p. 09 7288 170 tai toimisto@karjalanliitto.fi

– On erittäin suuri kunia, että tasavallan presidentin puoliso on lupautunut naistoimikunnan juhlaavuoden suojelijaksi, iloitsee Karjalan Liiton puheenjohtaja **Marjo Matikainen-Kallström**.

– Se on osoitus siitä, että karjalaista käsityökulttuuria ja ruokaperinnettä arvostetaan.

Karjalan Liiton naistoimikunnan ensimmäinen puheenjohtaja oli kansanedustaja **Aili Vaittinen-Kuikka**. Hänen jälkeensä puheenjohtajuutta on hoitanut kätiseutuneuvos **Aira Viitaniemi**. Naistoimikunta muodostuu eri puolilta Suomea tulevista jäsenistä viidestätoista piirijärjestöstä.

Karjalan Liiton toiminnassa karjalanpiirakka nousee vahvasti esille piirakkamestarin ja piirakkakilpailujen myötä. Piirakkamestarin arvonimen voivat saada sellaiset henkilöt, jotka ovat valmistaneet piirakkoita yleisötapahtumiin, ovat opettaneet piirakkantekoa ja ovat osallistuneet piirakkakilpailuihin. Tähän mennessä piirakkamestarin arvonimen on saanut 100 henkilöä.

Vuosittain karjalaisilla kesäjuhilla järjestetään Karjalan Liiton valtakunnalliset piirakkamestaruskilpailut, joissa on omat sarjat lapsille ja aikuisille. Vuoden karjalainen ruoka ja leivonnainen on valittu vuodesta

1989 lähtien. Valinnan tarkoituksena on tuoda esille kotimaisista raaka-aineista tehtyjä karjalaisia ruokia, jotka sopivat niin arki- kuin juhlapöytäänkin sekä ravintolaruokaiksi.

Ruokakurssien ja ruokapitojen lisäksi järjestetään vuosittain Pyöreän tornin illalliset Viipurissa 1930-luvun henkeen; tänä syksynä 1.-2.10. Menu noudattelee 1930-luvun viipurilaisten ravintoloiden ruokalistoja.

Karjalan Liitosta muistutetaan, että naistoimikuntaan ovat myös miehet tervetulleita. Viime vuonna aloitettiin isojen poikien piirakkakurssit miesten omasta pyynnöstä. Piirakkamestarin arvonimen on saanut

kahdeksan miestä.

Ruokaperinteen lisäksi karjalainen käsityökulttuuri on tärkeä osa-alue. Joka vuosi järjestetään valtakunnallinen käsityökilpailu, jossa korostetaan vanhojen karjalaisten käsityötekniikoiden käyttöä.

Käsityökilpailun töistä on vuosittain näyttely eri puolilla maata järjestettävillä karjalaisilla kesäjuhilla. Ensi kesänä näyttely on Seinäjoella Karjalaisilla kesäjuhilla viikkoa ennen juhannusta.

- MRT
Lähde: Karjalan Liitto

Karjalan Liiton naistoimikunnan käsityökilpailu 2017

Aihepiirinä erilaiset lankatyöt erikoistekniikoin ja vastaavat käsityövälineet

Karjalan Liiton käsityökilpailussa voi valmistaa erilaisia lankatoita erikoistekniikoin tai vastaavia käsityövälineitä. Tähän kilpailuun ei oteta vastaan perinteisiä virkkaus-, neu- le- tai kudontatoita.

Kilpailu päättyy 31.3.2017.

Lisätiedot
www.karjalanliitto.fi

Terveisiä Pyhäkyläseurasta Suomussalmelta

Etsiessäni taannoin netistä Vpl. Pyhäkylä-seuraa niin vahingossa jäi tuo välivii- va pois ja tuli esille Pyhäkyläseura ja Pyhäkylän koulupiiri Suomussalmelta.

Suomessa on Ympäristöhallinnon mukaan 38 Pyhäjärveä. Sen nimisiä kuntia oli kolme: Oulun, Uudenmaan ja Viipurin lääneissä. Vielä on kaupunki Pyhäjärvi Oulun läänissä.

Netistä löytämäni Pyhäkyläseura toimii Suomussalmella Kainuun maakunnan pohjoisosassa. Suomussalmen kirkonkylä oli talvisotaan asti kunnan keskus. Sen tuhouduttua täysin joulukuussa 1939 valtioneuvosto päätti siirtää kunnan hallinnon Ämmänsaaren järven länsirannalle. Sodan jälkeen 5-tien linjaus johti liikennevirrat järven länsipuolelle.

Kirkonkylä jälleerakennettiin, mutta Ämmänsaari kasvoi 1950-1960 luvuilla kirkonkylää suuremmaksi. Ämmänsaaren nimi muutettiin 1990-luvun lopulla Suomussalmeksi, mutta myös nimeä Ämmänsaari käytetään edelleen.

Pyhäkylä sijaitsee Suomussalmen kunnan luoteisosassa. Soitin Pyhäkyläseuran puheenjohtajalle **Aulis Moilaselle**.

Mistä teidän Pyhäkyläseuran nimi juontaa?

Pyhäkyläseura sai nimensä siitä, kun Pyhäkylän maamiesseura, Pyhäkylän maatalousnaiset ja Pyhäkylän kylätoimikunta yhdistettiin yhdeksi yhdistykseksi. Samat henkilöt toimivat useamman yhdistyksen toimihenkilöinä, ja

niin katsottiin yhdistyminen aiheelliseksi.

Minkäläistä toimintaa teillä on?

Kansalaisopiston piirejä on naisille käsityöpiiri ja viihdelaulupiiri joka toinen viikko. Kylän naiset jumpaavat kaksi kertaa viikossa, ja ohjaaja tekee työnsä talkoolla, ei vaadi palkkaa. Seurakunnan kanssa on yhteistoimintaa: kerran kuukaudessa päiväkahvit, kesällä rantakirkko, yhteisvastuujuhla vuosittain, päivän retkiä kesäisin muun muassa Ranuan eläinpuistoon. Heinäkuussa on "kaiken kansan kökkäjäiset" eli mökkiläisten ja kyläläisten yhteinen tapahtuma, yhteislaulua, bingoa ja muuta mukavaa. Kesäisin myös vetouistelukilpa yhdessä osakaskunnan kanssa. "Ropleema" tahtoo olla siinä, että samat henkilöt joutuvat liian usein järjestelyvuoroon, sillä vapaaehtoisia ei liiemmälti löydy.

Paljonko kylässänne on asukkaita?

Asuttuja talouksia on viimeisimmän laskun mukaan 33, lisäksi viisi taloa, joissa on kesäasumista. Kesämökkejä Pyhäjärven rannoilla on 34 kappaletta ja lähitöillä olevan Korvuanjärven rannoilla on 85 loma-asuntoa. Mökkiläiset piristävät kesäisin kylän elämää ja tuovat kyläkaupalle asiakkaita. Kauppa yrittää kituuttaa aina hiljaisen talven tietoisena siitä, että kesä kohentaa vuoden tulosta.

Asukkaita on talouskylän alueella 62 henkilöä (120 henkilöä vuonna 1984). Kehityksen käyrä on tyydyttävä sivukyläkehitystä. Eläkeläisiä on 26 henkilöä, johon porukkaan itsekin kuulun. Kansakoulu lakkau-

tettiin vuonna 1994, ja koulua ollaan saatu käyttää kokoustiloiloina aina näihin päiviin asti. Mutta kunta laittaa koulun myyntiin, niin kuin on myyntiin menneet aiemminkin tyhjiillään olevat koulut.

Pyhäkyläseuran jatkumienkin on taas kerran vaaka- laudalla. Olen hoitanut puheenjohtajan ja sihteerin tehtäviä kymmenen vuotta ja on epävarmaa, löytyykö jatkajia, sillä olen aikeissa lopettaa kyseiset "virat". Minulle on kertynyt luottamustoimia liiankin kanssa, eikä ole mielekästä se, että tulee liikaa yhdelle.

Suomussalmi on laaja kunta. Missä päin asioitte?

Lähin kuntakeskus on

meillä Taivalkoski, jonne on matkaa 50 km. Omaan kuntakeskukseen matkaa on 75 km, joten eipä viitsi joka päivä käydä kirkolla. Puolangalle on matkaa 85 km ja Kuusamoon 90 km.

RIITTA HIRVONEN

Ps. Seuran nettisivujen (9/2016) mukaan koulua ei kuitenkaan myyty vielä alkuvuonna 2016, vaan seuralaiset saivat käyttää sitä ainakin heinäkuun loppuun.

Sen sijaan puheenjohtajaksi on vaihtunut **Ville Moilanen** ja Aulis Moilanen jatkaa varapuheenjohtajana.

Kuva seuran internetsivuilta 2015.

Asutusta jo kivikaudella

Pyhäkylällä on ollut asutusta historian kertoman mukaan jo kivikauden ajalla, jota vahvistaa esine- löytö Korvuanjärven rannalta.

Kylällä on todettu olleen myös lappalaisasutusta. Kylällä mainitaan olleen vuonna 1723 Pyhälä, Kaikkola, Kumpula, Riekki ja Pyhävaara -nimiset talot.

Pyhäkylä sai kunniamaininnan syksyllä 1991 käydyssä Suomen paikkakuntia esittelevässä videokilpailussa yhtenä Suomen kauneimmista kylistä.

Kylän elinkelpoisuus perustuu karja- ja metsätalouteen, matkailuun ja maatalouden sivuelinkeinoihin.

Kuningas ja perässähiihtäjä odottavat jo uusia suksikelejä

Kun hiihtää viisikymmentä kertaa 90 kilometrin mittaisen Pirkan Hiihdon, niin hänet seppelöidään kuninkaaksi – hiihtokuninkaaksi!

Hämeenkyröläinen **Kari Kaasalainen** hiihti menneenä talvena viidennenkymmenennen Pirkan Hiihdon.

Pirkan Hiihto on 90 kilometrin laturetki, jonka lähtöpaikka on Niinisalon varuskunnassa Kankaanpäässä ja maali on Ylöjärvellä Teivon raviradalla.

Pirkan Hiihto on hiihdetty 1954 vuodesta alkaen. Kari oli seitsemästoista hiihtäjä, joka tämän vaativan määrän 90 kilometrin Pirkan hiihtoja on saavuttanut.

Karin tavoitteena on jatkaa hiihtoja niin kauan, kun "jalka nousee". Valmistautuminen seuraavaan hiihtoon on jo alkanut. Pitkät kävelylenkit ja maatilat työt pitävät peruskunnon korkealla ja syksyn "korkeanpaikanleirillä" hiotaan sukensuisto.

Karin viidenteenkymmenenteen hiihtoon kului aikaa 7 tuntia 36 minuuttia, joka on nopein "kuningashiihto" ja 50 hiihdon keskiaika on kova, 6 tuntia 56 minuuttia!

Pyhäjärveläislähtöisiä, tai -sukuista on hiihdon osantottajien joukossa ollut ja on edelleenkin runsaasti.

Keijo Luukkanen taisi

olla ensimmäinen "hiihtokuningas", hän hiihti 2009 viidennenkymmenennen pirkkansa.

Matti Äijölle viime pirkka oli neljäskymmenes hiihto.

Sukujuuret

Kari Kaasalainen, s. 1945 Hämeenkyrö: Vanhemmat **Helmi Kaasalainen** o.s. **Luukkanen** s. 1912 ja **Olavi Kaasalainen** s. 1909 Konnitsa/Sortanlahti

Matti Äijö, s. 1954 Ikaalinen: Vanhemmat **Aune Äijö** s. 1916 Ikaalinen ja **Heikki Äijö** s. 1917 Vernitsa.

Hiihtomiehet "kuningas" Kari Kaasalainen ja Matti Äijö. Kuva: Pekka Arnivala.

Sienisadosta hyvää syötävää

Karjalaisten evakkojen sanotaan tuoneen mukanaan toisen maailmansodan jälkeen muualle Suomen ruokatalouteen mm. runsaan kalan, kasvien ja sienten käytön. Vastaavas-

ti paikkakuntalaiset antoivat omia ruokatottumuksiaan siirtolaisille, muistuttaa Karjalaisen keittokirjan kirjoittanut **Pirkko Sallinen-Gimpl**.

Kirjasta löytyy mm. ohje

Kevyet sienipihvit – pula-ajan sienipihvit: Ohje on peräisin Viipurin maalaiskunnasta:

2 l sieniä, 2 rkl perunajauhoja, 3 suurta raakaa perunaa, suolaa, sipulia, rasvaa tai öljyä paistamiseen.

Kaikki ainekset hienonetaan ja sekoitetaan. Paistetaan ohukaispannussa. Pihveihin valmistetaan vaaleanruskea kastike, joka kaadetaan vadiille pihvien päälle. Koristellaan sipulirenkaililla.

Sieniruokia

marttojen malliin

Marttojen valtakunnallista sienipäivää vietettiin elokuun lopussa, jolloin koulutetut sienineuvojat tutustuttivat kansalaisia ruokasieniin, näköislajeihin ja myrkkysieniin. Tarjolla oli myös vinkkejä sieniruokien valmistamiseen ja sienien säilöntään.

Tänä kesänä sienisato on ollut monin paikoin monipuolinen ja runsas. Herkkutatteja, kantarelleja, rouskuja ja haperoita on löytynyt jo pitkin kesää, samoin kehnäsieniä ja lampaanääpiä on löytynyt runsaasti. Tietysti on alueellisia eroja. Myös syksyn sienisadon suhteen toiveet ovat korkealla.

Kuvat, ohjeet ja lisätietoja www.martat.fi

Juustoinen sienikeitto

1 sipuli
2 dl esikäsiteltyjä, mietoja sieniä, esim. haperoita
1 rkl öljyä
2 rkl vehnäjauhoja
8 dl maitoa
100 g sulatejuustoa
1 kasvisliemikuutio rakuunaa
papurikajauhetta
hienonnettua persiljaa

Hienonna sipuli ja sienet, hauduta niitä hetki öljytillikassa. Ripottele pinnalle vehnäjauhot ja sekoita maito joukkoon. Lisää juusto ja liemikuutio, anna keiton kiehua hiljalleen välillä sekoittaen, kunnes juusto sulaa. Mausta keitto, ripottele pinnalle hienonnettua persiljaa.

Kurpitsa-sienivuoka

600 g kesäkurpitsaa
2 dl kypsennettyjä sieniä, esimerkiksi tatteja tai haperoita
100 g tuorejuustoa
1 kananmuna
vajaa 1 tl suolaa
hiukan mustapippuria
riippaus timjamia

Raasta kesäkurpitsa karkeaksi raasteeksi ja sekoita joukkoon sienet. Lisää joukkoon muut ainekset ja sekoita tasaiseksi. Lusikoi seos voideltuun vuokaan ja kypsennä 200-asteisessa uunissa 40-50 minuuttia. Tarjoa liha- tai kalaruuan lisänä.

Vahveropikkelssi

3 - 4 l suppilo- tai kosteikkovahveroita tai pieniä keltavahveroita
vettä
suolaa
liemi:
3 dl vettä
2 dl väkiviinaetikkaa
2 dl sokeria
6 - 7 valkopippuria
4 - 5 neilikkaa
1 laakerinlehti
1 tl suolaa
sipuliviipaleita
porkkanaviipaleita
piparjuurilastuja
tillinvarsia
Kiehauta puhdistetut sienet miedosti suolatussa vedessä. Kaada vesi pois. Kiehauta liemi mausteineen. Lado sienet tölkkiin sipulien, porkkanoiden, piparjuurilastujen ja tillinvarsien kanssa kerroksittain ja kaada etikalliemä päälle.

Vpl.Pyhäjärvi-seura ry:n kuulumisia

Pyhäjärvi-seura jatkaa toimintaansa Karjalatalolla Helsingissä. Pyhäjärvi-juhlista selvittiin kunnialla. Seuraava haaste ovat seuran 60-vuotisjuhlalat ensi vuonna. Mutta sitä ennen jatketaan Pyhäjärveä kylä kylältä -sarjaa. Su 9.10. saamme vieraita Ikaalisten Karjalaseurasta, joka on tuottanut Vernitsan ja Sortanlahden alueen kyläkirjan.

Vaikka et olisikaan seuramme jäsen niin tule rohkeasti mukaan tilaisuuksiimme.

Syyskokouksessa su 20.11. katsomme mm. kuvakoosteen viime kesän Pyhäjärvi-juhliilta. Joulujuhlia vietämme Kurkijokiseuran kanssa.

Tervetuloa!

Seuran hallituksen puolesta
RIITTA HIRVONEN, puh.joht.

Pitäjä- ja kyläkirjakisa loppusuoralla

Vuoden karjalainen pitäjä- ja kyläkirjakisa jatkaa 30.9.2016 asti. Loppuvuonna 2015 ja vuonna 2016 ilmestyneitä teoksia voi toimittaa Karjalan Liiton toimistoon, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki. Kuoreen maininta Pitäjä- ja kyläkirjakisa. Kisaan osallistuvat teokset jäävät Karjalan Liiton kirjastoon.

Kisaan osallistuvista kirjoista ilmoitetaan kirjan toimituskunta, julkaisu-aika ja mitä pitäjä- tai minkä pitäjän kylä kirja käsittelee. Palkittavat teokset julkistetaan lauantaina 12.11.2016 Karjalatalon pitäjä- ja sukumarkkinoilla.

Lisätietoja Karjalan Liitosta.

Uusilla asuinsijoilla 70 vuotta, osa 6

Kirjoitussarja jatkuu osalla 6. Aiemmat osat on julkaistu lehdissä 4-8 / 2016.

Kuljun aluetta Pukkilanniemen Jokisjärventielle

Karttuselta eteenpäin mennessä joudutaan Jokisjärven rantaan. Rannan tuntumassa oli pienoinen peltokaista ja siinä harmaahirsinen torppa, Pukkilaksi kutsuttu. Tämä paikka tuli nyt **Mikko ja Anni Hatakalle**. He olivat kahdestaan asuva, iäkkäämpi pariskunta.

Heidän tyttäristään vanhempi, **Hilja**, oli naimisissa **Mikko Matikaisen** kanssa ja **Helenan** mies oli **Alexi Viskari** Porsaanmäeltä. Pukkilassa eli vähän aikaa myös Mikko Matikaisen äiti, **Riitta** mummummo Kujassuusta. Hän kuoli 1947.

Noitermaassa Hatakakarttuset asuivat Vesikonmäellä neljän talon ryhmässä. Heidän talonsa on vieläkin olemassa. Se on nyt siniseksi maalattu, pitkäomainen talo maantien vieressä, lähes vastapäätä nykyasukkaitten kyläkauppaa. Kotikylässä Mikko oli tunnettu hyvästä hevostaan. Nyt, uudella paikakunnalla ja järven rannalla asuessaan hän lähti kerran ylittämään hevosellaan järveä. Paikallinen isäntä oli ihmetelty, että kuinka se Hatakakarttuset tuollaisesta kohdasta menee hevosella järven yli, eihän siitä ole koskaan jalkaan kuljettu. Ei tuntenut Mikko-isäntä uusia kulkureittejä, eikä enää tarvinnut opetellakaan, sillä hän kuoli jo 1947. Leskeksi jäänyt Anni muutti Helena-tyttärensä luo Huittisiin ja tila jäi Hilja ja Mikko Matikaiselle.

Mikko oli Noitermaan, sittemmin Siuron osuuskassan johtaja ja Matikaiset asuivat Siurossa. Heidän aikanaan Pukkilaan raivattiin jopa lisää peltoa ja kesäaikana järven rannalla oli viihtyisää. Mutta tilan pito ansiotyön ohessa hankalan maikan takaa kävi vaikeaksi. Niinpä Matikaiset luopuivat tilasta. Uudeksi omistajaksi tuli 1950-luvun alkupuolella **Viljami Vento**, kotoisin Kurkijoelta. Nykyisin paikalla asuu Venon nuorempaa sukupolvea.

Suoniemelle tullessa Kuljun perämaasta Siuron suuntaan oli käytössä huonokuntoinen kärrytie. Se kaarsi perämaasta oikealle suunnilleen **Reino Pulakalle** lähtevän tie kohdasta ja kulki paikallisen talon, **Stenin** pihan lävitse järven suuntaisesti. Sten oli entisiä Kuljun torppia, nyt itsenäinen tila. Stenin jälkeen on pieni metsätai-

val ja sitten järven rannassa peltoaukeaa. Oikealla oleva pikkutiejohtaa **Tauno ja Lahja Felinin** kotipaikalle. Tauno oli, kuten aiemmin on kerrottu, yksi **Konsta Felinin** pojista.

Kodikseen Tauno ja Lahja ehdivät rakentaa pienehkön, myöhemmin saunaksi suunnitellun asunnon ja elämilleen harmaatiilisen navettarakennuksen. Nuorelle perheelle oli 1948 syntynyt pieni tytär, **Elvi**. Yleislakovuonna 1956 Elvi sairastui äkillisesti, eikä häntä, lakosta johtuen, saatu ajoissa hoitoon. Kahdeksanvuotias ainokainen kuoli.

Muutaman vuoden kuluttua Felinit myivät paikan ja muuttivat Nokian keskustasta ostamaansa osakehuoneistoon. Lahja Felin on nyt 94-vuotias ja hoidossa Vihuskodissa.

Tilan osti naapuri, **Eino Setälä** tyttäreen **Anelma Setälälle**. Myöhemmin Anelma avioitui **Toimi Felinin** kanssa. Anelma Felin omistaa tilan, mutta paikalla ei ole rakennuksia, vain jokunen marjapensas muistuttamassa menneestä.

Rannan puolelle tietä, aivan tien viereen peltoaukean keskelle rakensivat uuden kotipaikkansa asuin- ja navettarakennukset veljekset **Jalmari ja Augusti Niukkanen**. Jalmari Niukkanen oli leski ja hänellä olivat lapset **Unto, Raili, Mauno ja Saini**. August Niukkanen oli perheetön. Veljesten äiti **Katri** hoiti emännyyttä.

Noitermaassa Niukkasten asuinpaikka sijaitsi Taipaleen lammin rannalla, lähempänä Kujassuuta. Suoniemelläkin heille tuli mahdollisesti kaunis paikka. Rakennusvaiheen kesä oli perheelle ankea, sillä he jouituivat asumaan läheisellä pelloilla olleessa lautarakenteisessa ladossa. Sittemmin August lähti Amerikkaan, josta palasi eläkeikäisenä. Katri-mummo kuoli ja Jalmari avioitui uudelleen.

Niukkaset myivät tilansa ja muuttivat Mouhijärvelle. Uusi omistaja oli paikalla vain lyhyen ajan ja tila joutui valtiolle. Nykyisin rakennukset ovat omakotikäytössä ja maat on myyty naapurille. Jalmari Niukkanen lapsista Unto asuu Nokialla, Mauno ja Saini olivat Mouhijärvellä ja Raili Hämeenkyrössä. Elossa ovat enää Unto ja Saini.

Kuljen usein kävelylenkilläni tämän Niukkasten paikan ohi. Ryhdikkäinä seisovat rakennukset, joita nykyinen omistaja on pitänyt hyvässä kunnossa, muistuttavat niiden pystyttäjistä ja ensimmäisistä asukkaistaan. Tälle kohdalle loppuvat Kuljun alueelle muodostetut siirtolaistilat.

Kuljun perämaahan asetuneet uudet asukkaat ryh-

tyivät jo muutaman vuoden kuluttua toimeen saadakseen paremman tiehytteen Siuron suuntaan.

Tässä tarkoituksessa **Pekka Pulakka** ja **Lauri Felin** kävivät Helsingissä Asutuskallituksessa **Veikko Vennamon** puheilla. Seurauksena oli lupaus, että tie tehdään ja se tulee olemaan ns. "valtion tie".

Veikko Pulakka, veljeni, kertoi, kuinka he **Kurosen Einon** kanssa olivat 50-luvun alussa "tienestisä" tietyömaalla eli kaivoivat lapiolla tien oja. Nykyisin tien nimi on Jokisjärventie, ja sitä pidetään kohtuullisessa kunnossa.

Kulkuyhteydet Kuljun perämaasta paranivat huomattavasti, kun 1960-luvulla valmistui uusi Tampere-Pori tie.

Toinen ongelma alkuvuosina niin Kauniaisten kaukaisimmilla asuinpaikoilla kuin Kuljun perämaassakin oli lasten koulumatkojen pituus. Kauniaisten kohdalla se korjaantui, kun Suoniemen kunta rakennutti Kauniaisten koulun.

Kuljun perämaalta oli edelleen pitkä matka Siuron koululuon. Nuoret isät, **Matti Karttunen** ja **Lauri Felin** kävivät Tampereen Läntisen piirin Kansakoulujen tarkastajan, **Toivo Karttunen** luona selvittämässä tilannetta. Toivo Karttunen oli ollut kuusi vuotta opettajana Noitermaassa ja tuttu henkilö. Kunta suostui autamaan kuljetuksissa, ja noihin aikoihin koulukuljetus yli viiden kilometrin matkoista tulikin lakisääteiseksi.

Siuron – Linnavuoren alue

Noitermaassa kauppiana ja postinhoitajana ollut **Juho Velling** osti välirauhan aikana omakotitalon Siurosta. Miksi juuri täältä, siitä ei ole tietoa. Jatkosodan aikana Juho ja tytär **Aini Velling** palasivat Noitermaahan. Juhon vaimo, **Helena**, oli kuollut.

Vellingit eivät myyneet taloaan ja saattoivat näin olla palata Siuroon jo kesällä 1944. Juho Velling kuoli 40-luvun lopulla. Aini Velling palveli Siuron postissa eläkeikäensä asti. Ainin jälkeen talo myytiin ja sittemmin se on purettu ja tilalle rakennettu uusi omakotitalo.

Siuroon tuli myös **Toivo Karttunen**, ammattiautoilija. Hän oli vanhin Karttusen sisaruksista ja kuoli jo 50-luvun alussa. Karttusen muu perhekunta asettui toisen evakkovaiheen alussa Linnavuoreen. Kun sitten Suoniemestä tuli Noitermaan asukkaalle sijoituskunta, oli luontevaa, että Noitermaan Osuuskassa, mikä oli ollut väliaikaisesti Viilpussa, asettui Siuroon.

Noitermaassa Osuuskassan talo ja Noitermaan Saha OY:n rakennukset olivat lähekkäin, kauppojen ja lampien välisessä männikössä. Kassanhoitajan, sittemmin pankinjohtajan **Mikko Matikaisen** perheelle tuli nyt Siurosta uusi asuinpaikka.

Mikko ja Hilja Matikaisen perheeseen kuuluivat vanhempien lisäksi **Heikki, Bertta, Annikki, Vilho, Hillevi** ja Viilpussa syntynyt **Kyllikki**. Matikaisen perheellä oli asunto pankin kanssa samassa rakennuksessa. Myöhemmin Mikko Matikainen hankki Siurosta omakotitalon.

Matikaisen lapsista vanhin, **Leo**, kaatui jatkosodassa. Heikki asui Tampereella ja oli SOK:n palveluksessa, Bertta, sittemmin Pärssinen avioitui Alakylästä olleen **Soini Pärssisen** kanssa ja muutti Kiikkaan. Annikki vihittiin Matti Karttusen kanssa Siuron kirkossa syksyllä 1946. Heidän kotinsa oli Kuljun perämaassa. Vilho avioitui **Marta Felinin** kanssa. He asuivat Siurossa ja olivat kumpikin työssä Linnavuoren tehtaalla. Hillevi valmistui diakonissa-sairaanhoidtajaksi, teki elämäntyönsä Lahdessa ja muutti eläkevuosiin Vammalaan. Kyllikistä tuli pankkivirkailija ja hän asuu Nokian keskustassa. Nyt sisaruksista ovat elossa nuorimmat, Hillevi ja Kyllikki. Vilhon pojista **Jukka** asuu Siurossa ja **Jari** Nokian keskustassa.

Osuuskassan naapurissa on asunut koko seitsemänkymmenen vuoden ajan Kusti Väyrysen perhekunta, ensin **Kusti ja Aino Väyrynen** sekä lapset, **Soini, Erkki, Leo, Veera ja Iiris**. Sittemmin samassa talossa on asunut Leo perheineen.

Noitermaassa Väyryset asuivat Nurmilammen pohjoispäässä, lähellä kansakoulua, lämpöisessä etelärinteessä. Kusti Väyrynen oli työssä asentajana Noitermaan sahalla, mutta hän oli myös autonkuljettaja ja muissa teknistä taitoa vaativissa tehtävissä. Aikuistuttuaan, uudella kotiseudulla asuessaan, jokaisesta Väyrysen veljeksestä eläkeikänsä asti. Ainin jälkeen talo myytiin ja sittemmin se on purettu ja tilalle rakennettu uusi omakotitalo.

Siuroon asettui, kuten aiemmin on kerrottu, myös **Heikki Pulakka** perheineen. Heikin vanhempi poika, **Erkki Pulakka**, rakensi kotinsa paikalle uuden talon. Erkin poika, **Miika**, asuu myös Siurossa. Heikin nuorempi poika, **Markku**, on sähköalan ammattilainen ja asuu Nokialla.

Matti Kinnari, kotoisin Paarinasta, sai perheineen muitten parinalaisten ta-

voin uuden kotipaikan Nokian Pinsiöstä. Perheen nuorimman tyttären, **Pirkko Niemen**, o.s. **Kinnari**, koti on Siurossa. Pirkko on kuollut, mutta hänen miehensä elää heidän kotitalossaan. Lapset, **Aila ja Jari**, asuvat lähitöllä. **Aila Mäkelä**, o.s. **Niemi**, on viime kesinä osallistunut Pyhäjärvi-matkoihin ja on innoissaan esitellyt kansamatkajille äitinsä kaunista kotipaikkaa Paarinassa, Pyhäjärven rannalla.

Siurossa on asunut pitkään myös Montrualta kotoisin oleva **Oili Liljeblad**, os. **Kinnari**. Siuron taajama on nykyisin muutovoihtoista aluetta, ja on mahdollista, että edellä mainittujen lisäksi täällä asuu useita muitakin pyhäjärveläisiä juurisia.

Kuloveden etelänpuoleinen Suoniemi

Kulovesi halkaisi Suoniemen kahteen osaan. Kunnalliset palvelut olivat järven pohjoispuolella, kirkko ja pappila sen eteläpuolella.

Suoniemellä ei ollut varsinaista kirkonkylää taajamineen, mutta kylläkin Kirkonkylä nimenä. Pappila sijaitsi noin viiden kilometrin päässä kirkolta Ruolahden kylässä. Muita Suoniemeen kuuluvia kyliä Kuloveden eteläpuolella ovat Vahalhti ja Sarkola. Tälle alueelle Suoniemellä sijoitettiin kuusi siirtolaisperhettä.

Hilja Kiiveri-Joukainen ja **Einari Joukainen** saivat uuden kotipaikan Vahalahden kylästä. He olivat kotoisin Pyhäjärven Alakylän Kiiverinnotkosta, läheltä Kahvenitsanjärveä. Nuoruudessaan **Hilja Joukainen** oli Pyhäjärvellä kerkhoneyoijana. Vahalahdesella heillä oli tyypillinen rintamamiestalo, vähän maata ja pari lehmää. Jäätään leskeksi Hilja eli yksin talossaan. Nyt hän on edesmenntynyt, eikä perheessä ollut lapsia.

Kirkonkylän puolella oli uusi kotipaikka **Lyyli Pärssisellä**. Lyyli oli leski. Lyylin ja 1943 kuolleen miehensä **Augustin** koti Pyhäjärvellä sijaitsi Heinoisissa, Takasuontien varressa. Suoniemellä ollessa Lyyli avioitui Suoniemen kirkon suntio **Martti Mäkelän** kanssa. Heidän kotinsa oli kirkon läheisyydessä ja heillä on tytär, **Virve Mäkelä**.

Suoniemen kirkolta Ruolahden menevän tien läheisyydessä, kyljen rajalla, on **Eelis ja Anja Naskalin** talo pihapiireineen. Suoniemellä heille syntyivät tyttäret **Eila ja Ritva**. Naskalit olivat Alakylän Leppoinmäeltä, naapureinaan **Oja** ja **Ville Karilainen**. Anja asuu nyt yksin tässä Suoniemen kodissaan. Tyttäristä Eila asuu Säkylässä ja Ritva Suoniemellä.

Kerttu Niukkanen kerroman mukaan samoilla seuduilla kuin Naskalit, on asunut myös **Iida Lehiokoinen**. Suoniemelle tullessa perheessä olivat aikuisiässä olevat tyttäret **Kerttu, Hilja ja Maija**. Äidin kuoltua tyttäret olivat muuttaneet Tampereelle. Yrityksistä huolimatta ei ole selvinnyt, mistä Pyhäjärven kylästä nämä Lehiokaiset olivat kotoisin.

Suoniemen pappilan maille Ruolahden muodostettiin neljä siirtolaistalaa. Ne sijaitsevat pappilan taaimmaisilla pelloilla Kuloveden läheisyydessä. Pappilasta katsoen kauimpina, lännen suuntaan, on **Juho ja Katri Näriäisen** kotipaikka. Perheessä olivat tyttäret **Airi ja Ilmi**. Vanhemmat sisaret olivat jo "omillaan". Näriäisetkin olivat Alakylästä, Kiiverinnotkosta. Suoniemelle oleva kotipaikka jäi vanhempien kuoltua Ilmille, joka oli avioitunut **Teuvo Niemisen** kanssa. Tilalla asuu nyt heidän poikansa **Tapio Rauno**-veljellä on kesäpaikka kotitalon maille, Kuloveden rannalla.

Näriäisten naapurina asuvat **Renforsit**. Perheessä oli useita lapsia, joista Suoniemelle tulivat **Niilo ja Heli** sekä heidän äitinsä **Saimi**. Perheen isä, rata-vartija **Eemil Renfors** kuoli sodan loppuvaiheessa työtehtävissä ollessaan.

Renforsit olivat Noitermaasta. Siellä heidän kotinsa oli rautatieylliköytävän läheisyydessä. Rata-vartioille rakennettu "virkatalo" oli tien oikealla puolella ja on siellä edelleen, mutta Renforsien omakotitalo toisella puolen tietä paloi jatkosodassa. Renforsien Suoniemelle rakentamassa kodissa asuu nyt Niilo perheineen. Tontin metsäinen osuus yltää Kuloveden rantaan.

Ruolahdessa, pienessä Pukkilanniemen uusi kotipaikka. Emilia asui yksin. Hänellä oli pieni asumus ja vähän peltoa. Edellä mainittu August Pärssinen oli Emilian veli, ja nämä Pärssiset erotettiin Alakylän monista samannimisistä kutsumanimellä "Sotamies-Juhon" perhekunta.

Heikki ja Maria Niukkanen ja heidän perheensä kotipaikka oli suurin näistä pappilan maille muodostetuista tiloista. Perheen isä, Heikki Niukkanen oli kuollut Tyrvällä vähän ennen Suoniemelle muuttoa. Perheeseen kuuluivat Maria-äiti, veljekset **Johannes ja Toivo** sekä tyttäret **Aini, Lahja, Tyyne ja Taimi**. Vanhin lapsista, **Jaakko** kaatui sodassa. **Ville, Rauha (Lähti)** ja **Aune (Vesala)** olivat omissa talouksissaan.

Pyhäjärvi-juhlat vietettiin Siurossa jo kesällä 1947

Siuron kirkko on entinen rukoushuone ja nykyisin yksi Nokian seurakunnan sivukirkoista. Tässä kirkossa pidettiin kesän 1947 Pyhäjärvi-juhlien jumalanpalvelus.

Palveluksen toimitti Vpl. Pyhäjärven kirkkoherra **K.A. Wiika**. Kirkosta on siirretty Siuron koulun pihalla pidettyyn päiväjuhlalaan kuorma-autolla. **Aino Honkala**, o.s. **Pulakka** oli tuolloin 12-vuotias ja muistaa jumalanpalveluksen. **Hillevi Matikainen** puolestaan muistaa tuon kuorma-autolla juhliin menemisen. Onhan se ollut tapaus 8-kesäiselle pikkutyölle. Matikaiset asuivat silloin kirkon naapurissa, jossa oli Noitermaan Osuuskassan silloinen toimipaikka.

Matka kirkolta Siuron koululle oli runsaan kilometrin mittainen. Kuljettiin Nokian puoleisesta Siurossa pitkä ja mutkainen mäki alas, sitten siltaa pitkin Siuron kosken yli ja toinen, jyrkkä mäki ylös. Näin saavuttiin Suoniemen puoleisessa Siurossa pidettyyn juhlapaikkaan.

Päiväjuhlasta on **Kerttu Niukkasella**, o.s. **Pulakka** omakohtainen kokemus: "Mie lausuin siel Johannes Linnankosken runon "Rajan lapsi". **Pusa Jalmar** istu etupenkis. Ko mie lopeti runo, hää sano, jot se ol hyvä esitys, mut oissaant kuuluu parempi. Miu mielestäi se ol niiko moite ja mie pahoti mielei".

Kerttu muistaa myös, että pihalle oli asetettu penkit, ja että "ihmisii ol pal-

jo". Pyhäjärveläisten silloin hyvin tuntema ja arvostama Jalmar Pusa on siis ollut juhlassa ja hän on todennäköisesti pitänyt juhlapuheen. Muusta ohjelmasta ei ole muisti-tai kirjoitettua tietoa.

Reino Äikiän toimittamassa Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö 60 vuotta kirjassa on maininta: "Ensimmäiset Vpl. Pyhäjärvi-juhlat pidettiin 27. 7. 1947 Siurossa paikallisten pyhäjärveläisten järjestäminä".

Noitermaan Marttojen silloinen puheenjohtaja **Hilja Matikainen** on kirjoittanut juhlaan runon ja varmaan itse sen esittänytkin. Hillevi-tyttärensä kertoi, että runoon oli merkitty päiväys 25. 7. 1947. Runon nimi on "Kotiseudun muistoja" ja se on tallennettuna Hilja Matikaisen runokokoelmassa "Matkan varrelta". Juhla ja runon sisältö ovat selvästi toisiinsa sopivat.

Noitermaan Martat ovat huolehtineet juhlien tarjoulusta. **Martti Heikkonen** muistaa, että hän, 14-vuotias, vei hevosella Marttojen astiaston koululle. Hän kertoi: "Mei äitkii ol siel töis ja **Löttöse Olga** ol pääemäntä".

Mutta pidettiinkö juuri ensimmäiset Pyhäjärvi-juhlat Siurossa? Mainittu Heikkosen Martti muistaa käyneensä isänsä kanssa "kihulois" jo vuonna 1945. Ne ovat silloin olleet Vammalan Kaalisaaressa. Martin muistin mukaan silloinkin kirkkoherra Wiika on saarnannut kirkossa ja Jalmar Pusa pitänyt puheen päiväjuhlissa.

Siuron rukoushuone vanhassa postikortissa. Rakennus valmistui 1910. Kirkoksi se vihittiin 1938 ja siirtyi Nokian seurakunnalle 1956. Siuron kirkko on sen lähialueella asuville pyhäjärveläisille tullut tutuksi rippikoulu - ja vihkikirkkona.

Tuohon aikaan ei vielä ollut Pyhäjärvi-lehteä, jossa tapahtumasta olisi kerrottu.

Löytyisiköhän muistitietoa?

ANNA-LIISA HEIKKILÄ

"Löytyisiköhän muistitietoa?"

Niukkasen tila on nykyisin **Jaakko ja Anita Niukkasella**. Pellot ovat luomuviljelyssä ja Jaakko on tilanhoidon ohella rekka-auton kuljettajana. Lä-

Hääväkeä Niukkasen talon edessä vuonna 1959 Tyyne o.s. Niukkasen ja Aarre Kokkolan häissä. Kuvan lähetti julkaistavaksi Jaakko Niukkanen.

hempänä rantaa oleva omakotitalo on nyt Kertun eläkepäivien kotina.

Niukkasen tila on nykyisin **Jaakko ja Anita Niukkasella**. Pellot ovat luomuviljelyssä ja Jaakko on tilanhoidon ohella rekka-auton kuljettajana. Lä-

sa. Siitä on tehty perhejuhlien tilava pitopaikka. Monet juhlat siellä on pidettykin, sillä suku on suuri ja seuraavaa sukupolveakin on

jo runsaasti.

Jatkuu...

ANNA-LIISA HEIKKILÄ

Karjalan matkal Helin kanssa

15.-18.7.2016

Joka kesä Karjala-matka tehdä pittää muute ei tule elämästä mittää. Onneks Heli niit matkoi järjestellöö, ottaa mukkaa tienvarrelt kenet vaa ja Lönnbergin veljeksilt ko kyyvi saa ei siin tarvittakkaa sit muuta mittää ko viisum kättee ja kohti itää.

Hyväs seuras matkates tulloo iloiseks miel ja karjalaisii ko enimmäksee ollaa laulaa kiel. Puhheensorina autos on toisinaa aikamoist, ei sellasta missää muualla kuule toist.

Karjala maisemii katselles ussei tulloop myös ikävä ja syväme täyttää kaipuu. Yksi ja toine aatoksiisa vaipuu. Mietteitensä lopuks huokasoo: Sellasta ol sillo, tällästä on nyt ja hiljaa itseksensä sanoo: Kannattaako meä tätä ennää takasi annoo. Käyvää vaa tääl muistoje kultases Karjalas.

Ja myöhä käytii. Lauantai kierrettii Kannasta ain Rautuu ja Metsäpirttii myötä. Sattee saatteleman kierrettii Pyhäjärve eri kyllii, mut kukkaa ei hypänt uimaa Pyhäjärve syllii. Retkikahvit voileipii kans nautittii ja grillatut makkarat poskee pisteltii. Niist kiitos Pekal ja tietyst Heliikii.

Konnitsas ol miul mielusta käyvää ja katsella lapsuuve maisemii ees vähä. Siihe sen päivä ilosemp puol loppu, sil Marketa lankeemukse jälkii tulkii lasarettii hoppu.

Sunnuntaipäivä ol Konevitsal varattu. Aamu valken poutaisen ja vähätuulisen. Laatoka laineet keinutteliit meit helläst nii ko äiti kätkyves lastaa. Luostaralue kirkkoinee kaikkinee on katselemise arvone ja konsetti kuulemise. Siel oltii lyhyt harras hetki. Myös sellasta hetkee kaipaa kesäretki. Ajattelen, et luostaris eelleen rukoillaa ja tehää työtä ja varmaa toivotaa, et siel heil ja kulkijoilkkii ois elämäs onni myötä. Konevitsaa ei kaik lähteneetkää, hyö olliit siel äskettäi käyneet. Miekii olin käynt siel lapsen enne toista maailmasottaa. Nyt tahoin lähtee verestämmää vähäsi vanhoi muistoi, katsomaa kirkkoi ja puistoi.

Maanantain meijä lähtöpäivän taivas taas viskaa vettä niskaa. Mut kottii meinataa männä ja meinaamiseksi se meinaski jääh. Onneks Heli huomaa, et passit jäivät sin toisee päähä. Hakkee ne sielt pittää muute ei tule kotiimänöst mittää.

Täst kesämatkast – niiko entisistkii – jääp muistoks - valokuvvii - muistikuvvii - unikuuvvii.

Valitettavast valokuvat ajaolloo haalistuut, muistikuvat dementia voi viiä. Unikuuvvii voi nähä – nii – ensi pittää saaha unepääst kii.

Kiitos matkast Helii ja Pekal ja tietyst mukavil matkakavereil.

SYLVI HYVÖNEN Sastamala

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön adressit

Adressit 10 euroa
kappale
+ postituskulut.
Tilaukset:
Juhani Forsberg
Ryytimaantie 19 A 8
00320 Helsinki,
puh. 050-511 2899
tai
juhaniforsberg@gmail.com

Muistojen järvi -DVD:stä on otettu toinen lisäpainos. DVD julkaistiin v. 2007. Uuteen painokseen v. 2011 lisättiin Kaarina Pärssisen kirjoittama esite. Levyä voi ostaa seuran tilaisuuksissa, kesän juhlilla tai jo ennakoon Kaisa-Liisa Korhoselta. Hinta on 20e / kpl.

Vpl. Pyhäjärvi -tuotteita edullisesti lahjaksi ja omaan käyttöön

Hanki nyt **vaakunapaita**, jota saatavana jälleen kaikissa pohjaväreissä valkoinen, helmenharmaa ja musta. Tuote, juuristamme kertova Vpl. Pyhäjärven vaakunapaita, sopii esim. lahjaksi ja asukseksi tuleville kotiseutumatkoiille, vaikka koko ryhmälle. Aidon värisellä Vpl. Pyhäjärven vaakunan kuvalla ja tekstillä PYHÄJÄRVI VPL varustettua erittäin hyvälaatuista T-paitaa löytyy valkoisissa ja mustissa sekä V- että pyöreällä kaula-aukolla, mutta helmenharmaissa vain pyöreäaukoisena. Koot S, M, L, XL hinta 15 e/kpl ja isommat koot XXL ja XXXL 20 e/kpl. Mustia V-aukkoisia vain muutama iso jäljellä.

Dokumenttielokuva Muistojen järvi vuosilta 1939-44 Pyhäjärvellä, mukana liuskan seloste elokuvasta, DVD:n hinta 20 e/kpl.

Seuran 50-vuotishistoriikki (2007) tarjoushintaan 10 eur/kpl. Hanki myös kirja **Suvannon seutu 1917-1921**, elämää ja ihmiskohtaloita: hinta jäsenille 30 euroa, muille 40 euroa.

Postitettaessa lähetyksiin lisätään postituskulut. Tilaukset ja tiedustelut toistaiseksi ainoastaan Kaisa-Liisa Korhonen 050-590 5433, e-mail kaisaliisa.korhonen@kolumbus.fi (huom. muuttunut sähköpostiosoite)

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiöltä tuotteita itselle tai lahjaksi:

Pyhäjärvi-kirja
350 s. Reino O. Kukko –
Kaarle Viika, 1989.
Historiaa sanoin ja kuvin,
sekä murrenasto
selityksineen.
Hinta 25 euroa.

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön 60-vuotishistoriikki
136 s. Reino Äikiä, 2008.
Runsaasti kuvia ja muisteluja säätiön alkuajoilta ja eri paikkakunnilla pidetyistä Pyhäjärvijuhlista ja muista pyhäjärveläisten tapahtumista.
Hinta 20 euroa.

Suvannon seutu 1917-1921, elämää ja ihmiskohtaloita
336 s.
Suvannon seudun paikallishistorian työryhmä, 2015.
Hinta 40 euroa.

Vpl. Pyhäjärvi-pöytästandaari
Suunnittelu Kaarle Viika,
1963. Hinta 42 euroa.

Vpl. Pyhäjärvi-isännänviiri
Koko 45x400 cm.
Suunnittelu Kaarle Viika,
1992. Hinta 75 euroa.

Hintoihin lisätään postituskulut.

Tilaukset ja lisätiedot
Pirjo Kiiala,
puh.0442815 047 tai
pirjo.kiiala(at)gmail.com.

Mistä löydän hyvän lahjan?

Tässä vihje: Hanki kirjapari **Kaunistu Vpl Pyhäjärveä**, osat I ja II. Yhteensä 736 sivua ja 1750 kuvaa. Koko A4. Hinta vain 95 euroa + läh. kulut. Lisätietoja ja tilaukset: taubila@pp.inet.fi tai 044 564 1040
Noudettavissa myös johtokunnan jäseniltä ilman lähetyskuluja. Sekä <http://vpl-pyhajarvi.fi/kirjapuoti>
Suvannon seutu 1917-1921 elämää ja ihmiskohtaloita 336 s. Hinta 40 euroa. Tilaukset puh. 040 021 3369. Suvanto-kirjaa vain tästä numerosta 040 021 3369 tai sähköpostistani.
Numerosta 044 564 1040 vain Kaunistu Vpl Pyhäjärveä.

TAPAHTUMAKALENTERI

Tampereen Seudun VPL Pyhäjärvikerhon loka-kuun tarinatuokio on keskiviikkona 5.10.2016 klo 13.30 Koulukatu 12, Tampere. Tervetuloa!

Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon lokakuun kokous pidetään torstaina 6.10. klo 13 alkaen uudessa paikassa: osoite Paasikivenkatu 10:n kerhuhuone. Lisätietoja Jorma Lappalaiselta 0445559099. Tervetuloa!

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry:n jäsentapaaminen su 9.10. klo 14 Karjalatalolla, Takkahuone 4. krs. Pyhäjärveä kylä kylältä -sarjassa tutustutaan Vernitsan-Sortanlahden kylään juuri ilmestyneen kirjan innoittamina. Ikaalilaiset kirjantekijät kertovat. Omakustanteinen kahvitarjoilu. Tervetuloa!

Kuulutko sukuuni -tapahtuma 8.-9.10. klo 10-17 (su klo 16) Vantaan ammattiopistolla Tennistie 1, Vantaa (lähellä Hiekkaharjun rautatieasemaa). Lisätietoja www.vantaanseudunsukututkijat.net tai Eeva Hasunen p. 0405393323. Tapahtumaan ja luennoille on vapaa pääsy.

Varsinais-Suomen Karjalaisseurojen piirin kirkkopyhä ja Laitilan Karjalaseura ry 70 vuotta su 9.10. Jumalanpalvelus klo 10 Laitilan kirkossa, kahvitarjoilu klo 12 Laitilan kaupungintalolla, tervehdysten vastaanotto klo 13 ja juhla valtuustosalissa klo 14. Tervetuloa, lisätiedot Kari Kesäläinen, puh. 041-4421851, Laitilan Karjalaseuran puheenjohtaja.

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry:n syyskokous su 20.11. klo 14 sekä joulujuhla su 11.12. Tervetuloa jatkamaan toimintaamme.

Tilaa oma Pyhäjärvi-lehti
tai anna ystävälle ja sukulaiselle lahjaksi!
Tilauhinta edelleen vain
30 euroa vuosikerta
Lehti ilmestyy joka kuukausi
Soita tilaus p. 040 730 2622

Seuraava Pyhäjärvi-lehti
ilmestyy lokakuussa.

Aineistot toimitukseen viimeistään
10.10.2016 mennessä, kiitos!

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö sr
Kotisivut: www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio

Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Korpimetsontie 16
37570 Lempäälä
puh. 040 730 2622
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Toimitusneuvosto:
Juhani Forsberg, Pertti Hakanen, Mauri Hauhia, Kirsti Naskali, Esko Pulakka, Markku Pärssinen ja Marjo Ristilä-Toikka.

Toimituksella on oikeus lyhentää ja muokata lehteen lähetettyä aineistoa.

Tilauhinnat: koti- ja ulkomaat 30 euroa/vsk.
Ilmoitushinnat (pmm):
kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 24%

Tilaukset, jakeluhäiriöt ja osoitteenmuutokset:
Toimitus, päätoimittaja
Korpimetsontie, Lempäälä
kts. yhteystiedot vierestä

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön asiamies
Kirsti Naskali
Miharintie 312
37200 Siuro
puh. 040 719 2692
kirsti.naskali@gmail.com

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka

Painopaikka:
Botnia-Print Oy
Kokkola